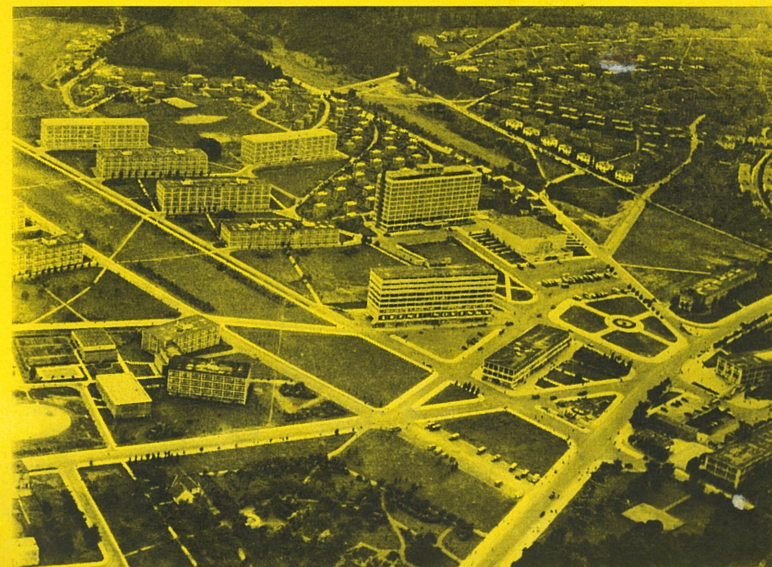

JE TU ČAS PRO BAŤOVSKOU SLUŽBU VEŘEJNOSTI

Rostoucí produktivita práce způsobí, že většina lidí přijde o práci a vytvoří masu nezaměstnaných, již státní pokladna neživí. Co s tím?
Jediným řešením je batismus.

REDUKOVANÉ PRŮZKUMOVÉ VYDÁNÍ

NEŽ SE ROZHODNETE, ZDA ČÍST ČI NEČÍST

měli byste vědět, co nového vám publikace přináší. Nastíním Vám to. Na úvod zde ukazuji, že stav naší společnosti, stejně jako celého „reálného kapitalismu“ ve vyspělém světě se dostal do rozporu s lidskými představami, touhami, možnostmi a potřebami. Dostal se do rozporu s lidskostí, protože honba za ziskem, za penězi, se stala bezohlednou, lidskými normami neomezovanou štvanicí bez skrupulí, bez mravnosti. Všeobjímající korupce nedovolí žádnou nápravu.

Není důstojné člověka, žít v těchto nepatřičných, beznadějně úpadkových mravních, materiálních, a sociálních poměrech. Nezmění-li se model kapitalismu, dojde ke katastrofě.

Ve druhé části publikace si ukážeme, že zde už byl řád, v němž po dvacet let žila progresivní, asi třicetitisícová lidská společnost, která dokázala, že život může být žit v podmínkách přátelské spolupráce, dobrých mravů, výkonnosti a zámožnosti. Pro tyto vlastnosti byla uznale obdivována celým světem. Ukážeme si, že ten dnes zapomenutý systém meziválečného Baťova Zlína je stále živý a stále nejvhodnější ze všech světových systémů práce a společenského života.

Ve třetí části pojednáme o historickém úkazu transformace hospodářství. V podstatě jde o stálé zdokonalování způsobů obživy člověka a společnosti, od lovu a sběru, přes zemědělství, průmysl a služby až k dnešním poměrům, kde jakoby všechny možnosti transformací hospodářství z jednoho modelu do druhého se vyčerpaly a dnes lidstvo stojí před velkým problémem jak v blízké budoucnosti uživit stále početnější davy nezaměstnaných.

Čtvrtá, nejdůležitější část pojednává o tom, že co je neřešitelné dnešním rozvráceným kapitalismem a narušenou demokracií, je dobře řešitelné modelem baťovské Služby veřejnosti. Totiž jednak ta neřešitelná nezaměstnanost a jednak mravní úpadek současné společnosti, příčina krizí a společenského úpadku.

(Pokračuji na str. 5)

Autor S. V.

Stanislav Vrbík

VĚČNĚMU KAMARÁDKOVI JIRKOVÍ AUTOR
Stem

JE TU ČAS PRO BAŤOVSKOU SLUŽBU VEŘEJNOSTI

POŠKOZENÝ POSLEDNÍ VYTISK

O B S A H

NEŽ SE ROZHODNETE KOUPIŤ.....	2
OBSAH.....	4
ÚVODÍ SLOVO AUTORA	5
KRITIKA SOUČASNÉHO MODELU (1.).....	6
PŘÍŠTÍ MODEL SPOLEČNOSTI A PODNIKÁNÍ (2.).....	11
CO JE SLUŽBA VEŘEJNOSTI.....	11
BAŤOVSKÝ MODEL SLUŽBY VEŘEJNOSTI.....	14
O SAMOSPRÁVĚ DÍLEN.....	17
O KATASTROFĚ, ČEKAJÍCÍ SVĚT (3.).....	19
CO JE TRANSFORMACE HOSPODÁŘSTVÍ.....	20
JAKÉ JE VÝCHODISKO.....	21
PROČ JE BAŤOBA SLUŽBA VEŘEJNOSTI SCHOPNA (4.).....	23
JAK MAJÍ OPATŘENÍ PŮSOBIT.....	24
POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA, NABÍDKY.....	26

Říjen 2010

Vydavatel © Ing. Stanislav Vrbík, Zlín.
Stanislav.vrbik@email.cz
Facebook: www.batismus.com

Nákladem vlastním 25 průzkumových redukováných výtisků
původního díla

ISBN 978-80-904470-1-1

ÚVODNÍ SLOVO AUTORA

(pokračování uvedení do díla „Než se rozhodnete...“ vpředu)
Vpředu jsem zdůraznil, že ...**Není důstojné člověka, žít v těchto nepatřičných, beznadějně úpadkových mravních, materiálních, a sociálních poměrech.**

Není to ani rozumné, ani nutné.

Není to rozumné proto, že tento systém, jeho společenské vztahy, hospodářské poměry a veskrze korupční prostředí, degradují člověka na nesvobodného, závislého a zneužívaného tvora, přizpůsobujícího se přežívání v individualizovaném, sobeckém a bezvýhodném prostředí.

Není to ani nutné protože existuje jiný, mravný, inteligentní, mírotvorný, progresivní a blahobytný systém práce a mezilidských vztahů, postavený na cti, důstojnosti, spolupráci a solidaritě, vyzkoušený v celém meziválečném období minulého století.

Tím systémem je Služba veřejnosti, zbudovaná ve Zlíně tvůrčím uchopením amerických zkušeností Tomášem Baťou, vychovatelem a učitelem lidí, kteří s ním vytvořili v celé historii jedinečné dílo velikosti člověka.

Účelem této publikace je dát vám informace o batismu a už tím vás získat pro myšlenku Změny, která musí přijít, aby současný „reálný kapitalismus“ nepřivedl lidstvo ke katastrofě.

Je jedno, jestli Změna povede k přijetí batismu, nebo bude vytvořen jiný účinný společenský systém.

Rozdíl je jen v tom, že jiný systém bude experimentem s nejasným dopadem, a batismus je do důsledku hluboce promyšlený a dvacetiletou praxí Zlína skvěle osvědčený. Ostatně, je zřejmé, že na experimenty není čas. A naopak, bude na ně čas, až tu Baťovská služba veřejnosti zakoření. Tedy – máme jasno.

Čtěte s hlavou otevřenou, čtěte o Baťovi, co seženete, hodnotěte, diskutujte se mnou i mezi sebou na facebooku Batismus.

Vzadu najdete seznam i nabídku literatury.

(autor S. V.)

KRITIKA SOUČASNÉHO MODELU DEMOKRACIE A HOSPODÁŘSTVÍ

Tak zvaná finanční krize z roku 2008 poodhalila bídu vyspělejší části současného světa: hrabivost finančních magnátů, neochotu vysoce postavených dodržovat pravidla hospodářství a takto nezákonně si přivlastňovat společenský majetek. Vyplavala nad hladinu méně než špička ledovce, jen část vši nezákonnosti, korupce, a na kusy trhání společenských prostředků různě spřaženými vybranými vlivnými úředníky a funkcionáři s různě sofistikoványými podvodnými velkopodnikateli.

Trend takového podvodného chování není nový. Podívejte se, jak už v roce 1931 kritizoval stav společnosti Baťův vedoucí tiskového oddělení Antonín Cekota:

(Opravdu se jedná o rok 1931 a ne 2010!):

„Celý dnešní úpadek lidstva zavinila morálka, která učí dostat z druhých více, než se jim dalo.

Jak může vydržet a prosperovat stát, jemuž se pověsily na krk politické strany, jež se mu stávají přítěží a proměnily jej zákonodárstvím v jeden velký chudobinec, místo ve společenství sjednocené síly a pokroku?

Chceme, aby bylo pro lidi (tj. zvláště pro politiky-S.V.) otázkou cti to, co je jejich povoláním, zač jsou placeni a co od nich očekává společnost. Nestojíme o podnikatele, kteří leští kliky salonů a sekretariátů aby se domluvili, jak za více peněz dají méně služby. To nejsou lidé, kteří uzdraví churavou mysl lidské společnosti, stejně jako ji neuzdraví politikové, kteří jim v tom pomáhají. *Tyto poměry uzdraví pouze ti, kdo konají práci, jež slouží životu a skutečnému blahobytu lidí.* Nyní jde o to, jak uplatnit mravnost v tak složitém stroji, jakým je hospodářský podnik a lidská společnost.“

To uplatnění mravnosti se uskutečňovalo už od začátku minulého století. Bohužel, jen ve Zlíně a tam bylo omezeno okupací a zahubeno znárodněním. Bylo to komunistické vládě málo. Museli hodně lidí pozavírat i některé oběsit, a Zlín přejmenovat, aby bylo dílo zkázy dovršeno.

Ale to pravé eldorádo drancování mohlo přijít až po pádu komunismu. Přišel kapitalismus nakažený virem extrakorupce. „Štěstí přálo připraveným“ (zřejmě zásluhou StB) a naše společnost se dostala z bláta do louže. Byla tu korupce i za komunismu. Taková stokorunová a bonová. S novým kapitalismem se dospělo jakousi zvrácenou inflací úplatků až k miliardám. I dnes se můžeme užasle ptát s A. Cekotou: „jak může vydržet prosperovat stát, jemuž se pověsily na krk politické strany“... a které se, zásluhou „pragmatiků“ ve svých řadách nedokážou ubránit korupci a vlivu rychlozbohatlíků, jimž je pak samozřejmě dovoleno vymýšlet a sofistkovat své zlodějské dílo.

Tato zlodějina nejvyšší úrovně není bez podhoubí. Mravní úpadek celé společnosti dokresluje existence firem, jejichž oborem je využívání nashromážděných obrovských sum ke spekulacím typu - například - „podplatím, za babku koupím a za majland prodám státu“, co si mohl koupit sám. Atd. Různé developerské firmy, kterým se daří korupcí měnit územní plány měst a stavět činžáky na místech zelených ploch a dětských hřišť - například. Různé firmy a firmičky, které dělají pro zaměstnance státních orgánů za hříšné peníze to, co je povinností a pracovní náplní objednavatelů - například. Boj proti korupci vypadá tak, že „nelze prokázat trestný čin“ na získání majetku dvou a půl miliardy korun. To by znamenalo, že se prokázalo zaplacení příslušné daně z příjmu i příspěvku na zdravotní a sociální pojištění. Samozřejmě ne v případě, že je to hráč kasin a soustavně, po několik let vyhrávající a vyhrávající, celkem už víc než dvěstědesátkrát, desetimilionové sumy. Z výher se totiž v našem bohatém a blahobytném státě daně neplatí. Zato má každý „oslovený“ úředník možnost volby: vzít si pár milionů, nebo oznámit korupčníka a trást se strachy, z které strany přijde rána nebo jiná pomsta. Tot' příčina vzájemné solidarity zkorumpovaných.

Jsou ale i způsoby, škodlivé způsoby a zásady legálního podnikání, které jsou všeobecně uznávané jako správné, kapitalismu vlastní a tedy přirozeně oprávněné. V skutečnosti jsou však veskrze škodlivé. Jsou příčinou krizí a hrozby katastrofy z důsledku vyčerpání možností transformace.

Jedná se o tato pravidla a potřebné jejich změny:

1. Nezřízená a všeobecně přijímaná honba za maximálním ziskem. || Ta nesmí být základním motivem podnikání. Zisk má být jen měřidlem rentability.
2. Pravidlo prodeje za maximální, „ještě možné“ ceny. || To musí být obráceno ve svůj opak – prodej za minimální rentabilní ceny.
3. Pravidlo placení minimálních, „ještě možných“ mezd. || To musí být rovněž obráceno na maximální rentabilní mzdy a platy.
4. Dělník a zaměstnanec jsou námezdní síly, určené k vykonání určité práce a odcházející domů. || Oni však mají být svým kapitálem, tvořeným jejich rostoucím podílem ze zisku pracoviště, účastní a tím zainteresováni na spolupodnikání se svým zaměstnavatelem.
5. Zaměstnavatel není od toho, aby se staral o lidské potřeby zaměstnanců. || On musí ale všestranně pečovat o spokojenost, kvalifikaci, vzdělávání, zdraví, životní a kulturní úroveň všech svých spolupracovníků (jak se pak správně říká zaměstnancům), a jejich rodin. Mimo jiné závodními konzumy s prodejem životních potřeb za režijní ceny.

Takto změněné podnikání smaže třídní rozdíly ve společnosti, způsobí finanční zainteresovanost zaměstnanců - spolupracovníků - na zdokonalování práce, snižování nákladů, vylepšování strojů a výrobních postupů, nese radost z práce, zámožnost zaměstnanců, jejich rodin a celých velkých kolektivů, zaujetí pro výsledky práce a jakýsi kolektivní životní entuziasmus. To je zkušenost Zlína do roku 1939.

Le Corbusier po návštěvě Zlína 1937:

„Zlín, toť americké mraveniště, podle mého zdání. Ve Zlíně prýští odevšad jen nejniternější život. Zjistil jsem ve Zlíně rozumnost některých původních zásad, například zásadu standardizace... nosných částí budov. Různé instituce – továrny, internáty, školy, sociální stavby, mají onu jednotnou kostru, která tvoří ze spřízněných částí souladný celek. Zvolený model je naštěstí dobrý. Zdálo se mi, že zlíňští šéfové a pracovníci jsou

vskutku spjati společnou myšlenkou, že tam vládne kolektivní entuziasmus. Toho právě je světu třeba.“

To je jen ukázka, letmý poznatek o nové lidské společnosti v podmínkách, vytvořených Tomášem Baťou.

Ještě si připomeňme důsledky obojího škůdcovství v ekonomice a politice.

Jak to mnohamiliardové rozkrádání v minulosti, přítomnosti i budoucnosti, tak to legální drancování maximálními cenami a minimálními mzdami má jeden společný důsledek. Únik peněz do černých děr a do soukromí podnikavců, výrobců a obchodníků. Peněz, které jsou v rukách státu, rozumných podnikatelů a rozumných bank, tvořily by obrovský zdroj investování.

Vyšší mzdy a nižší ceny zvýšily by kupní sílu společnosti, což je vyšší prodej, vyšší zaměstnanost. Investování je tvorba nových pracovních míst, tvorba nových zdrojů státního rozpočtu, vyšších příjmů domácností, vyšší kultury života a životního prostředí. Tím opět i vyšší poptávku po zboží, znamenající další výrobu, další pracovní místa, další mzdy, další příjmy státního rozpočtu, další investice státní i soukromé... Byl by to rozvoj hospodářství ve způsobu rychle stoupající spirály.

Není tu v dnešní době většího úkolu pro lidstvo, než modelem na takovém principu uskutečnit a odvrátit katastrofu, předpovědanou sociology.

Modelem na takovém principu, ještě s mnoha dalšími pozitivními principy, je baťovská Služba veřejnosti. Ještě se zde o ní hodně dočtete.

Katastrofou, předvídanou sociology je důsledek vyčerpání možností transformace hospodářství.

To vyčerpání možností znamená, že společnost se už nemá kam vyvíjet, protože nové obory zaměstnávání už nejsou. Nebo lépe byly by, ale musel by stát na jejich tvorbu mít prostředky. Ale ta obava z budoucnosti je oprávněná, i kdyby bylo hospodářství v pořádku. Růst produktivity práce je pozitivním jevem, ale jeho přirozeným následkem v této době, kdy není možno otvírat nové obory pracovních aktivit, je rostoucí nezaměstnanost.

Jestliže připouštím, že ta obava kolapsu a katastrofy je oprávněná, musím jedním dechem dodat, že pouze za podmínky se-

trvání v současném modelu hospodářství. Byl ale už dávno vynalezen jiný model, v němž by taková obava ani nevznikla. O tom dále.

Nebudu vás napínat, vidím ve vašich očích otázku, jestli Batismus nebude trpět stejnými neduhy.

Tak tedy nebude, protože se velmi zásadně liší. Bude to právě zásada maximálních mezd, minimálních cen, samospráva práce, a přísná mravnost, která dokáže nashromáždit dost prostředků na další transformaci. Dokáže plynule uvolněné lidi zaměstnávat v nevýrobních oborech, například ve vědě a technice, školství, zdravotnictví, poradenství životního stylu a rodinné výchovy... protože bude mít na investice do režijních oborů.

Plynulý pokles cenové úrovně bude náklady na práci razantně snižovat, a umožní zvyšovat rozumné daňové zatížení práce. Což tento model kapitalismu a demokracie nikdy nedokáže.

V dnešní době u nás například, aby mohla dávat nejnужnější a snížené sociální podpory, musí vláda dál a dál zvyšovat zadlužení státu a chlácholit nás, že jinde jsou na tom hůř.

Jenomže to tak dál nejde. Je tu to drancování a korupce a to už je dost k tomu, aby tento dluh za současného stavu politiky a hospodářství nikdy splacen být nemohl.

Zaplat' pánbůh za tu hrozbu konce transformace. Celý vyspělý svět bude muset pod její hrozbou přijat Změnu. A tím se spláchne i ta korupce, s ní i podvody a společenský pokrok postupně nabere na obrátkách, jaké tu ještě nebyly. Je nejvyšší čas! Vlastně nás čeká dvojitá katastrofa: nezvládnutelné zadlužování končí státním krachem a růst nezaměstnanosti, končící hladem a výbuchem zloby okradených a ponížených.

Kam se to vlastně řítíme?

Náš život se začíná podobat životu v tygřím výběhu, kde tygrům znamenitě chutná lidské maso. Hon na tygry by byl neodvratný, a na honu se střílí.

Tolik mozků, tolik vzdělání, a život jako v Kocourkově. Zastydíme se. Konečně se na sebe už rozhněvejme. Hněvem spravedlivým, očišťujícím.

Je našim štěstím a dějinnou životní šancí, že nám Tomáš Baťa zanechal odkaz, jenž je řešením všech dnešních katastrofálních problémů.

2.

PŘÍŠTÍ MODEL SPOLEČNOSTI A PODNIKÁNÍ – BAŤOVSKÁ SLUŽBA VEŘEJNOSTI

CO JE SLUŽBA VEŘEJNOSTI

Kapitolu o Službě veřejnosti uvádím citátem z filosofa předminulého století Herberta Spencera: *Zkušenost učí, že lidstvo je schopno z nejvyššího zájmu sledovati cíle zcela nezištné.*

Netřeba se pozastavovat nad stářím toho výroku. Sokrates, Aristoteles a další jsou mnohem starší a dnešní filosofie se k nim stále vrací. Člověk mění svět, ale jeho duše zůstává stejná. Spencerův výrok si půjčuji proto, abych vás naladil na jinou vlnu, než na jaké hraje dnešek. Je pro dnešního člověka těžko uvěřitelné, že by někdo byl ochoten podnikat jinak, než pro svoje bohatství. Budoucnost, má-li vůbec nějaká být, bude ale stát na takových podnikatelích. Ze dvou důvodů. První je ten, že maximální zisk jako cíl podnikání už nemá v lidské společnosti prostor. Protože to on vytrvale ponouká k podvodům a vede k mizení peněz v černých dírách, místo jejich účelného užití. Druhý důvod je ten, že opravdového člověka víc uspokojuje práce, jejíž výsledek je vidět na spokojených rodinách zaměstnanců, na vzdělávání, kulturním a společenském růstu širokého okolí spolupracovníků, na všeobecném růstu blahobytu obce, města, než pohled na výpis z vlastního účtu s tučnými čísly. Nechme mluvit Tomáše Baťu:

(Tomáš Baťa v úvodu k závěti): **Závod náš nebyl k tomu účelu zbudován, aby sloužil jen jeho zakladatelům. Vyšší pohnutky to byly, které na nás působily, abychom potlačovali své vášně a choutky, pokud jsme je viděli závodů škodlivy...To se nedálo jen proto, aby se zajistil majetek.**

V rozvoji našeho závodu spatřovali jsme rozvoj a zajištění blahobytu celého našeho kraje. Bylo naší chloubou a pohnutkou k další neúměrné práci, vidouce, že závodem naším přinášíme nový, do toho času nepoznaný život do našich krajů, že zvedá se jeho rozvojem všeobecný blahobyt a vzdělání našeho lidu. Byla to touha tvořit, poskytovat stále a stále většímu množství lidí účast na výhodách, které náš závod jak spolupracovníkům, tak zákazníkům poskytoval. Pokud budete této velké ideji sloužit, potud budete ve shodě se zákony přírodními a lidskými. Jakmile ale budete pamatovat každý sám na sebe, jakmile přestanete sloužit svému závodu všeobecně, stanete se zbytečnými a padnete neodvratně.

Uvádím tento dlouhý citát, protože máloco by mohlo líp posloužit jako krédo pro nové podnikání ve Službě veřejnosti.

Její definice by zněla asi takto:

„Služba veřejnosti je pracovní aktivita jednotlivce na každém stupni organizační hierarchie, i celých pracovních kolektivů, konaná se zaujetím dovedně, stále lépe a levněji, v nejvyšší kvalitě, sloužit výrobky či službami lidem, jimž jsou určeny.“

S myšlenkou Služby veřejnosti se Tomáš Baťa seznámil v USA. TAM Kde před 1. světovou válkou a po ní existovalo hnutí pro podnikání právě Službou veřejnosti. Nejlépe propracovaný systém Služby veřejnosti měl Henry FORD. Podívejme se, jak ji Ford popisuje ve svém životopise, vydaném nakladatelstvím Sfinx v roce 1924. Uvádím zkráceně:

Heslo Služby, Service znamená sloužit zákazníkům, veřejnosti, a tím státu a lidstvu.

Služba veřejnosti je přednější, než zisk.

Vyrábět, znamená nakupovat suroviny co nejlevněji, zhotovit z nich předměty při nejmenších nákladech, a ty prodat zákazníkům co nejlevněji.

Úředního ducha v obchodě co nejméně, obchodního ducha v úřadě co nejvíce.

Zkoušet stále nové myšlenky.

Rozumných přání zákazníků úzkostlivě dbát.

Vyloučit meziobchod, prodávat přímo zákazníkům a za hotové.

Stále snižovat ceny.

Nemít v podniku žádné cizí peníze, nemít tíživých dluhů.

Financovat průmyslový podnik má dílna, ne banka.

(„Má-li podnik bankovní úvěr, je jí zavázán a ona může do hospodaření mluvit. Kdežto podporuje-li finanční stabilitu podniku závodní spořitelna, zaměstnanci do správy podniku nemluví, naopak sami jsou na něm závislejší.“)

Času co nejdokonaleji využívat, hledat, co jej šetří.

Placení vysokých mezd je nejvýnosnějším způsobem obchodu.

Dělník nemá mít finanční nesnáze. Pak věnuje závodu všechn svůj čas a sílu.

Podnikatel se nemá nechat zastupovat, musí stále uplatňovat svůj vliv.

Podnikatel se musí pečlivě starat o zdraví spolupracovníků, nejlépe ve firemní nemocnici.

Podnikatel má mít v závodě konsum s prodejem životních potřeb. Jestliže rodina dělníka dává za životní potřeby 70% platu, konsum jí je může opatřit za 40%. (Neuvěřitelné, to si zapamatujme! -S. V.)

(Podnikatel nakupuje pro konsum u dodavatelů ve velkém, ušetří marži maloobchodníka, dostane od dodavatele slevu za velkoodběr a ještě může tlačit dodavatele na nižší ceny.)

Tolik o systému Služby veřejnosti od samotného Henry Forda.

Baťovský model Služby veřejnosti

Za prvé, veškerá práce je konaná ve smyslu Služby veřejnosti. Vše v závodě směřuje k levné výrobě kvalitních bot i dalších výrobků, prodávaných za nejnižší, přiměřeně ziskové ceny, převážně v podnikových prodejnách v celém světě. Cíl – dobře a komplexně posloužit zákazníkovi, on je náš pán.

Za druhé, zaměstnancům se vyplácejí nejvyšší mzdy, jaké připouští hledisko rentability výroby.

Za třetí, zaměstnancům se dále pomáhá k zámožnosti závodním konzumem s nižšími, režijními cenami životních potřeb, levným stravováním na pracovišti, levným bydlením v podnikových domcích v zahradním městě, podporou rodin, levnou zdravotní péčí (vlastní nemocnice), a mnoha dalšími výhodami.

Za čtvrté, účast dělníků na zisku dílny. Dělník dostává týdně krom výplaty podíl na účetním zisku dílny. Ten se ukládá na jeho konto a úročí 10%. Konto je kapitálovou účastí na podnikání firmy, čímž se stává zaměstnanec spoluvýrobcem. Úrok je něco jako investovaná dividenda.

Za páté, nikdy nekončící vzdělávání zaměstnanců. Nejen, že se sami školí svou prací v samosprávné dílně. Šéf (Baťa) a všichni vedoucí jsou tu od toho. Pořádají se kursy, doškolování. Je zřízena Baťova škola práce, tříletá učňovka – průmyslovka. Je to nejen učení a zaopatření, ale i výchova k odbornosti, zdatnosti, zdravému a mravnému životnímu stylu, podnikavosti a lidskosti. Vše si platí, ale dostávají zapláceno za práci, takže obyčejně končí po třech letech s 10.000 Kč v závodní spořitelně, úrok 10%.

Za šesté, firma je komplex různorodých závodů; (koželužny, textil, dřevovýroba, strojírna, elektrárna, vodárna, papírna, stavební závod, kamenolom, lesy, statky, tiskárna, filmové studio a mnohé další), takže většina materiálů, pomocného materiálu, potřeb a služeb (doprava...), včetně vlastní výstavby budov, cihel, dřeva (kopyta, stavby), masa, mléka, pečiva, obědů, pochází z vlastních závodů.

Za sedmé, co nejvíc produkce se prodává ve vlastních prodejnách s opravami, doplňkovými předměty a službami (pedikúra), a to po celém světě.

Za osmé, podnik a závody mají vlastní dokonalou legislativu, jako propracované texty pracovních smluv, pracovní i reklamční řády, systém výkazů, směrnic, závodní časopis, atd., jako základ organizace závodu.

Za deváté, firma má vlastní návrhárnu a modelárnu bot, výzkum materiálů, vývoj a výrobu strojů, systém preventivní údržby stro-

jů a zařízení, budov, dopravních prostředků, atd. I stroje, schopné provozu se ihned prodávají konkurenci (konkurence není nepřítel), jestliže existují modernější.

Za desáté, plánování výroby se děje systémem předpokladů, kalkulací, materiálních a kapacitních rozpisů k jednotlivým modelům bot, výkazů výroby a rozpracovanosti, a to na týden, více týdnů, pololetí. A pravidelných týdenních porad všech světových závodů o sobotách (nepracovní den) ve Zlíně.

Za jedenácté, firma má obchodní cestující, mající na starosti prodej výrobků, zjišťování (dnes se říká monitorování) situace na trzích států, dále systém nákupců materiálů, systém prospektorů, nakupujících pozemky a zřizujících v cizině závody a městečka, plantáže, atd.

Za dvanácté, firma staví domky a ubytovny pro zaměstnance, učňovské internáty, hotely a kulturní zařízení, školky a školy, kina a další veřejné budovy v městech, kde má svoje závody.

Za třinácté, firma investuje do životního prostředí, (zahradní města) zřizuje ve městech vodovody, kanalizace, cesty, plynárny a elektrárny, stará se o úklid, atd. I při nejnižších cenách na to má. Protože podnikatelé, slyšte. Nižší cena není nižší zisk, ale mnoho menších zisků.

Za čtrnácté, firma uvádí na trh stále nové výrobky i jiných oborů: punčochy, pneumatiky, stroje, elektrospotřebiče, letadla, plastové výrobky jako podlahoviny, hračky, atd. A elektřinu, plyn pro svá města a okolí.

Za patnácté, úcta k člověku, jako nejvyšší a nedotknutelné hodnotě, bez ohledu na postavení. Projevuje se i neuznáváním akademických titulů, oslovením mladá ženo či muži učňů od čtrnácti, a je zabudována v předpisech.

Za šestnácté, firma si nechrání průmyslová práva na stroje, zařízení a systémy organizace, ale naopak dává je dispozici komukoliv, netají ani své hospodaření, zveřejňuje účetní uzávěrky, snaží se svůj světově ojedinělý a světově úspěšný systém předávat, aby pozvedla životní úroveň a zlepšila postavení člověka na celém světě. Pro hromadné exkurse (1938 40.000 lidí) má profesionální průvodce, kteří nesmějí nic tajit.

Doplňme obraz Batismu stručně ještě dalšími charakteristikami: Vše, co děláme, musí být dokonalé. Jen to nejlepší na světě je pro nás dost dobré.

Každý náš spolupracovník musí cítit svou plnou **osobní odpovědnost** za kvalitu a hospodárnost své práce. Musí mít vědomí, že je osobně zodpovědný za chyby ve své práci i za následky, které by měl důsledek jeho chyb nebo nedbalosti.

Musíme být **všichni dokonale umravení**. Úpadek mravů je prapříčinou všeho zla ve světě.

Účelem našeho podnikání je též povznesení hmotné a kulturní úrovně našich krajů.

Bez ohledu na cenu musí zákazník dostat dokonalý výrobek. Vždy musíme používat nejlepší a nejúspornější pracovní metody a stále je zdokonalovat.

Co nejvíce výrobních vstupů musí být vlastní výroby.

Všechny naše závody, oddělení, dílny a prodejny jsou samostatnými podnikatelskými jednotkami, jimž dáváme celý jejich účetní zisk.

Svoje zaměstnance si sami vybíráme podle výsledků zkoušek a sami si je vychováváme a školíme nejlepšími odborníky.

Podporujeme i školství v našich městech hmotně - všude stavíme školy mezi prvními budovami - i vyhledáváním a podporou nejlepších učitelů i experimentálním školstvím.

Dělník musí být v práci odpočatý a bez tíživých existenčních starostí. Proto vyplácíme maximální mzdy a máme ucelený systém péče o spolupracovníky a jejich rodiny.

Jako hrdí občané republiky rádi a poctivě platíme veškeré daně. Náš závod je největším a nejsprávnějším přispěvatelem státní pokladně.

O samosprávě dílen

V tomto přehledu zásad batismu není dost zdůrazněna samospráva dílen a prodejen. Připomeňme si tedy, že tato samospráva je největším osobním dílem Tomáše Bati. Za tuto hodnotu by mu příslušel titul největší sociální tvůrce století. Nobelova cena neměla nikdy tak zasloužilého laureáta. O co jde? Poví nám to pan Landauer:

„Baťovy závody přetvářejí své dělníky ve výrobce a tím předjímají možný způsob vyřešení neodkladných a palčivých sociálních problémů, které znepokojují celý svět.“

(Viceprezident francouzského výboru pro vědecký výzkum práce Edmond Landauer, 1933. Podle životopisné knihy o Janu Baťovi od F. M. Arcanjo: Svět porozumí, str. 59 a 60. vydání: Marek Belza, 2004)

Co jsou neodkladné a palčivé sociální problémy, znepokojující svět? Je to, řečeno s Marxem, rozpor mezi kapitálem a prací. Napětí mezi fabrikantem a špatně placeným dělnictvem.

Jak ten problém Baťa vyřešil? Přetvořil své dělníky ve výrobce, jak říká sám pan Edmond Landauer.

Jak je přetvořil? **Samosprávou práce.**

Co je baťova samospráva práce?

Dělník má pracovní smlouvu, v níž má stanoven svůj procentní podíl na účetním zisku dílny.

Tento týdně přidělovaný podíl na zisku jde dělníkovi na konto, kde se částky úročí 10%. Podíl na zisku je investován do rozvoje závodu, do podnikání a dělník je tak účasten tohoto spolupodnikání s majitelem podniku. Jejich zájmy teď nejsou marxisticky „antagonické“, protichůdné, ale společné, po nějakém rozporu ani stín. Nebude to nadnesené, řeknu-li, že Tomáš Baťa miloval své lidi a oni milovali jeho.

Desetiprocentní úrok, zvyšující investovanou částku je podoben paušální investované dividendě.

Tak si to ještě proberme. Dělník pracuje s vědomím, že jeho výplata přesně odpovídá množství jeho práce, a všechny úspory v nákladech, zdokonalování pracovního procesu, zvýšená výroba, tvoří mu podíl na zisku. Ten je jeho majetkem, investo-

vaným do závodu. Takto se rozděluje podstatná část zisku podniku a tak dělníci investují společně do výroby možná víc, než sám kapitalista.

Protože i mzdy jsou vysoké, jsou téměř dvojnásobkem průměrných mezd čs. průmyslu, mají dělníci důvod se stavět proti kapitalistovi? Naopak, udělají „první poslední“, co je třeba k efektivnímu růstu výroby, kvality a zisku, pro snižování cen výrobků, na nichž závisí poptávka. Baťa není pro ně krutý kapitalista, ale dobrodinec. Nikde by se neměli tak, jak u něj. Žijí v zahradním městě v moderních bytech, nakupují v konzumu levně a dobře, narozené děti dostávají tisícovku, úročenou 10% a po ukončení střední školy si vyzvednou pět a půl tisíce (18 let) nebo po vyučení u Bati v 17 letech 15 tisíc.

To je přece vyřešení rozporu mezi kapitálem a prací „par excellence“, to je to, oč krvavě bojovali pomýlení marxisté. Pod praporem socialismu mučili a povraždili miliony nepohodlných. Tomáši Baťovi k naplnění tohoto cíle stačila vhodně organizovaná práce – samospráva. Deset let trvalo Tomáši Baťovi, než ji uskutečnil.

Tomáš znal lidi. Věděl, že pro peníze by si „nechali vrtat koleno“. A tak jejich touhu jenom usměrnil sazbou na zisku dílny. Bylo ale třeba vytvořit technické podmínky pro fungování myšlenky. Musely se kompletně reorganizovat dílny do důsledně oddělených, účetně sledovatelných celků, přestavovat stroje kolem „kruhu“- dopravníku, a to různě u různých dílen, přeorganizovat výrobu koželužen, kopytáren, vysekávacích („kráječských“) dílen...

Vše tak, aby se vždy vyrábělo ne na sklad, ale pouze to a tolik, co bude na konci technologického procesu právě potřebné pro následující pracoviště. Potom rozpisem materiálů do výroby zařazeného modelu obuvi dostalo každé pracoviště svůj předpoklad výroby a jednotlivé prvky boty přicházely „na scénu“ právě včas. „Just in“ se tomu po padesáti letech začalo říkat ve světě. Dílna nakupuje materiály nebo polotovary od předcházející a prodává následující za pevné ceny, nekvalitní práce se vrací.

Sami jistě tušíte, že usmíření dělníků s kapitalistou nebylo jediným výsledkem zavedení samosprávy. Několikanásobně se zmenšila rozpracovanost, odpadla mezioperační kontrolní pra-

coviště, zjednodušila se administrativa, inventarizace byla průběžná denním pracovním výkazem, zvýšila se výroba i ziskovost, mohly se zvýšit úkolové sazby, dělníci sami se starali o úspory, racionalizaci, atd. Rostla konta, hromadily se investovatelné prostředky...

Takhle to maluju já neodborník z toho, co jsem z knih a od pamětníků „nakoupil.“ Ještě dost pamětníků, sdružených v Klubu absolventů Baťovy školy práce žije, jsou čiperní a mohli by pomáhat.

3.

O KATASTROFĚ, ČEKAJÍCÍ SVĚT VYČERPÁNÍM MOŽNOSTÍ TRANSFORMACE

O tomto jevu jsem se dověděl letos v květnu. Byla to přednáška českoamerického profesora Milana Zeleného na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Pokračoval jsem tehdy dál v přípravě této publikace o batismu, jenž by měl nahradit současné hanebné pořádky v našem hospodářství. Dal jsem si v ní za úkol dobře popsat všechny negativní a katastrofální jevy a burcovat českou společnost k hnutí za nápravu takového „Augiášova chlíva“. Teprve po skončení této práce mi svitlo, že to musím postavit jinak. Ne jako výzvu k veřejnosti, k hnutí pro nápravu, ale jako **nabídku** veřejnosti i politické reprezentaci. Nabídku prostředku, který jediný nás může uchránit od katastrofy: Batismu.

CO JE TO TRANSFORMACE HOSPODÁŘSTVÍ

Je to historický jev, ukazující, jak lidstvo od prehistorie po dnešek mění, tedy **transformuje** své způsoby obživy.

Nedávno jsem viděl televizní dokument o afrických gorilách, které, velice podobny pralidem, chodily po zadních nohách ve vodě až k prsům, tahaly z vody pupeny snad bambusu i jiných rostlin, rukama si je vylupovaly a požíraly. Tedy chůze po dvou nohách, práce rukou. Komentář poznamenával, že to mohl být týž způsob, jak se i lidé naučili chodit po zadních a pracovat rukama.

A mohl to být první způsob i lidské činnosti „hospodářské“. Tedy sběr.

U těch goril docházelo k tomu, že sem tam usmrtily nějakého šimpanze a smlsly si na něm. Tak to byla první transformace – od sběru k lovu. Gorily to zatím dál nedotáhly, ale naši předkové, jak víme, po předlouhém vývoji **transformovali** sběr a lov na obdělávání půdy – zemědělství. Jak zemědělství, tak lov skýtaly lidem suroviny: kůže, proutí, vlákna rostlin, hrnčířskou hlínu i nástroje. Pěstní klíny, kamenné i kostěné nože a jiné nástroje. S lovem přišel vynález luku, a pomalu se začala vyvíjet řemesla. Tkaní, činění kůží, výroba nástrojů, a s nimi výměnný obchod. Časem se vyčlenili jednotlivci i skupiny obchodníků. Karavany pak byly prvním odvětvím dopravy. Tomuto vzniku nových způsobů obživy se říká transformace hospodářství. Další obor hospodářství vzniklý transformací z řemeslné výroby – obchod a doprava. Vznikem manufaktur začal se rozvíjet průmysl a to byla velká transformace od zemědělství k průmyslu. Dala vznik průmyslové revoluci a tovární výroba se pak na přelomu 19. a 20. století stává dominantní, převažuje nad dosud převládajícím zemědělstvím. Průmyslovou revolucí přišel nový podnět do všech oborů lidské činnosti. Stroje a s nimi překotný růst produktivity práce. Produktivita práce s racionalizací začíná šetřit práci, v druhé polovině 20. století klesá počet pracovních míst v průmyslu, pokračuje v zemědělství, dnes i ve službách, dopravě...

To vše je ale ještě podmíněno modelem kapitalismu. Jmenovitě maximálními cenami a maximálním ziskem i nízkými mzdami. Tedy nízkou poptávkou, následně nízkou výrobou. Klesá morálka lidí, snahou o maximální zisk za každou cenu se vytrácí mravnost ze života, roste korupce, politické strany jsou vyhledávaným odrazovým můstkem k funkcím, kde se dá nemravně

bohatnout. Ze státu se tak stále více stává chudobinec, jak výše říká pan Cekota už v roce 1931.

Vývoj transformace v posledních stu letech: na konci 19. století ještě dominovalo zemědělství, jako zdroj obživy většiny lidí. Na začátku 20. století začíná převládat průmysl a za druhým zemědělstvím se rozvíjí obor služeb. V druhé polovině 20. století průmyslová výroba ustupuje službám a zemědělství se pomalu vytrácí na konec pořadí oborů. (V r. 2000 v USA jen 0,5% lidí) A významně začíná růst obor lidí nepracujících. Studenti, rentiéři, invalidé, nezaměstnaní. Průmysl už má méně než 30% všech dospělých obyvatel a tento podíl dále klesá.

Co je na tomto stavu transformace hospodářství hrozivé, to je úbytek lidí z průmyslu (spolu s navázanými podobory obchodem a dopravou) a už i ze služeb. Není tu další obor pro transformaci a uvolnění lidé zůstávají nezaměstnaní. Tak přibývá lidí, kteří zůstávají závislí na státní podpoře. A ubývá ekonomicky aktivních lidí, kteří jsou svými daněmi zdrojem prostředků státního rozpočtu.

Politická a vládní reprezentace si samozřejmě neví rady, utěšuje se, že až pomine krize, bude líp. A tak se škrtá, a zadlužení státu se zvyšuje. Ale líp nebude. Transformace nemá kam se vrátit pro další umístování lidí, nezaměstnanost je neléčitelná, dokud si společenská smetánka dokáže uhájit své pozice. Le-daže by nějaká nenamočená politická reprezentace dokázala vyluxovat ze zahraničních kont desítky bilionů, které tam má podsvětí. To by na nějakou desítku let pomohlo nastartovat růst pracovních míst. Ovšem musela by napřed přijít revoluce.

Jaké je východisko? Transformace k baťovskému systému

Kde je řešení tohoto problému zamrznutí transformace a růstu nezaměstnaných?

Je v transformaci. Poněkud jiné, než o jaké je řeč. V transformaci k racionálnímu typu podnikání a společnosti, což zatím představuje jediný batismus. Baťovská služba veřejnosti a reorganizace státní správy na zásadách Baťových.

Batismus je vhodným prostředkem pro nápravu českého i světového hospodářství. Je to systém, v kterém by problém z po-

stupující transformace vůbec nevznikl. Problémem totiž není transformace sama.

Při racionálním vývoji světového hospodářství by transformace plynule pokračovala. Věda a technika, to jsou obory, v kterých může po několika desítkách let pracovat třeba neomezené procento lidí. Těch 10% pak stačí na výrobu životních potřeb pro všechny. A po desítkách let zdarma. Tam směřuje přirozený vývoj.

Problém je v tom, že společnost, disponující 100% mozků, nemá dnes dost rozumu na to, aby se jím mohla řídit. Je tu živelnost, pod heslem liberalismu a pláštěm pravicovosti, levicovosti a středo- těchto názvů je dovoleno podvodníkům podvádět, zlodějům krást a poctivým živořit.

Proto je katastrofa „ante portas“.

Batismus nevystavuje lidi do státního chudobince, protože vytváří jejich zámožnost a oni se bez „státního“ důchodu obejdou, protože už od svých 40 let mohou žít ze svého nastřádaného kapitálu.

Tomáš Baťa: „Pokládám za svou zaměstnavatelskou povinnost platit lidem za jejich dobrou práci tolik, aby ve svých 40 letech mohli žít z podnikání nebo z úroků svého nastřádaného kapitálu, místo práce svých holých rukou.“

To ovšem představuje více než dvacetiletou práci „u Baťů“.

Tak, kdybychom hned přešli na baťovskou Službu veřejnosti, nebylo by obav o osud nezaměstnaných. Vždyť on by měl stát i dnes ještě dost prostředků na investice do pracovních míst. Podívejme se jenom na mosty, vozovky, chodníky, veřejné budovy. Jenom kdyby uměl stát finanční prostředky racionálně vydávat, tedy zabránit jejich rozkrádání a zbytečným výdajům. Takové přísně racionální hospodaření zase umí jenom Batismus a nikdy to nebudou umět politické strany. Těm musí zavzvonit hrana přímé demokracie.

4.

PROČ JE BAŤOVSKÁ SLUŽBA VEŘEJNOSTI SCHOPNA PŘEDEJÍT KATASTROFĚ

1. Protože nemá neduhy současného modelu hospodářství a systému politického vedení společnosti.
2. Protože má vlastnosti racionálního a důsledně humánního vedení hospodářství a protože její principy jsou vhodné i pro politické vedení společnosti.

Neduhy současného vedení jsou popsány v 1. Kapitole, vlastnosti batismu ve 2. Kapitole.

Zbývá popsat, „kterak se to stane“. Tedy jak se bude hospodářství vyvíjet po „transformaci“ k Batismu.

Za první, musí se uplatnit zásada prodeje za nejnižší, pouze přiměřeně ziskové, tedy **ne maximálně možné ceny**.

Všemi způsoby. U základních životních potřeb podnikovými konzumy s prodejem za režijní ceny i pro veřejnost, podnikovými prodejny za minimální rentabilní ceny, a to včetně pekáren, mlékáren, jatek a dalších zpracoven zemědělské produkce v režii zemědělských organizací a novými, racionálními formami prodeje za minimální rentabilní ceny. Co se tím dosáhne? Spotřebitel nebude okrádán o 25 – 40% svých výdajů na životní potřeby. Vzroste poptávka po zboží, a to ne jen v sortimentu životních potřeb. To vyvolá vyšší výrobu, vyšší zaměstnanost, vyšší příjmy státního rozpočtu z daní, vyšší reálné příjmy ze sociálních dávek s obdobným efektem zvýšení poptávky.

Za druhé, bude uplatněna zásada nejvyšších možných, rentabilních mezd. Tedy **ne minimální únosné mzdy**.

Jaký bude efekt? Jednak stejný, jako u minimálních cen, jednak příjemci mezd si budou moci vybudovat **zámožnost** a plánovitě se zajišťovat pro případ nemoci, invalidity a stáří nezávisle na státu.

Tyto dva faktory způsobí prudké zvýšení tempa rozvoje společnosti, posílí stát v jeho možnostech platit sociální dávky a investovat do oborů jako je infrastruktura, školství, věda a výzkum a

pomáhat tak podnikatelské sféře s tvorbou nových pracovních míst, tedy umístování lidí uvolněných ze zaměstnání.

Za třetí, utvoří se vrstva zaměstnavatelů baťovského typu, jejichž krédem **nebude maximální zisk**, ale všeobecný prospěch a spokojenost zaměstnanců a jejich rodin i zákazníků. Mnozí zaměstnanci budou vydělávat též podílem na zisku svých pracovišť a tímto příjmem navíc se stanou spoluinvestory svého zaměstnavatele. Velké podniky si budou vychovávat příští zaměstnance v podnikových průmyslovkách, pomáhat jim s dalším studiem po praxi, umožňovat jim i dalším studentům stáže, po studiu je zařadit do výroby a řídicí práce. Budou investovat, podle svých možností, do zlepšování životního prostředí a základního školství i kultury ve svých sídelních obcích. To vše asi tak jak to dělali ve Zlíně Baťové Tomáš i Jan.

Za čtvrté, musí být splněna podmínka zavedení přímé demokracie, politické strany nebudou mít žádnou státní moc.

Vláda bude složena z profesionálů a nebude měněna vítězem voleb, nebude-li odborný důvod. Přímo volený parlament vzejde z voleb, jimž bude předcházet veřejný výběr nezávislých kandidátů. Těm nebude nikdo mluvit do hlasování.

Státní i komunální úředníci by měli po jmenování složit kauci a část platu by se jim měla ukládat ke kauci na úročené záruční konto. To se jim sníží nebo odejme za porušení povinností. Vyplatí se jim při odchodu z funkce.

JAK MAJÍ OPATŘENÍ PŮSOBIT. JAKÝ BUDE VÝVOJ SPOLEČNOSTI

Vycházejme z toho, že růst produktivity práce bude pokračovat stoupajícím tempem a z materiální výroby a služeb budou stále odcházet lidé.

Že výdělky se budou stále zvyšovat a že po dvaceti až pětadvaceti letech práce budou tito lidé odcházet ve své většině zámožní a zaopatření natolik, že nebudou požadovat ani potřebovat od státu podporu, ani důchod v případě, že se neuplatní v jiném oboru.

Že ceny budou stále klesat a nároky těch, co budou žít ze státní podpory, budou trvale klesat s cenami na trhu.

Že státní i podnikovou péčí budou rozvíjeny obory vědní, výzkumné, výchovné atd., a tam bude počet pracovníků růst.

Že jen málo lidí, pokud vůbec, nebude moci být po ztrátě místa plynule zaměstnáváno a budou závislí na státní podpoře.

Že rostoucí mzdy, vzhledem ke klesající úrovni cen, mohou být plynule zatěžovány rostoucím daňovým zatížením ve prospěch státního rozpočtu.

Že po nemnoha desítkách let tento vývoj dospěje do stádia, kdy ceny se budou blížit nule, množství peněz mezi lidmi bude přesahovat možnosti jejich použití a oběhové peníze bude možno z oběhu stáhnout. Tedy každý si může vzít, co potřebuje, využít službu jakou potřebuje, a to zcela bezplatně.

Že pracujícím, který má vše zdarma, je teď právě mzda tím, co nepotřebuje.

Že taxikáři, majícím vše zdarma, je právě rito tím, co nepotřebuje.

Že důchodci, majícím vše zdarma, je důchod právě tím, co nepotřebuje.

Že za ty desítky let vývoje lidské společnosti v zde uvedených podmínkách, baťovských podmínkách, vymizí ze společnosti všechno zlo, že člověk bude vychovaný k odpovědnému přístupu k životu a společnosti a nebude lidí, kteří by měli zájem na poškozování společenského díla. Bude vůbec nějaké zneužívání věcí, když budou volně přístupné?

oooooooooooooooooooo

A to je konec tohoto průzkumově ukázkového vydání.

POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA

Prof. Milan Zelený :	Cesty úspěchu
Antonín Cekota:	Geniální podnikatel Tomáš Baťa Novinové články (archivy)
Jaroslav Pagáč:	Tomáš Baťa a 30 let jeho...
Tomáš Baťa:	Úvahy a projevy Zámožnost všem
Stanislav Jandík	Železní tovaryši
Evžen Erdély	Švec, který dobyl světa +
F. M. Arcanjo	Svět porozumí (život a dílo Jana Bati)

+ označenou knihu si můžete objednat na e-mailu
stanislav.vrbik@email.cz
nebo SMS, tel. 602563464 (cena 90 Kč)

tato poznámka platí i pro tuto redukovanou publikaci (cena 40 Kč)
a pro její neredukovaný originál (s přílohami a foto 96 stran), cca 80 Kč
(má vyjít do konce 2010)